

Tussenrapportage voor VWS 7 september 2020

Ontwikkelingen en gevolgen met corona besmette daklozen in Nederland

Opdracht

In opdracht van VWS verricht de *Nederlandse Straatdokters Groep*, in samenwerking met de *afdeling eerstelijns geneeskunde van het Radboudumc Nijmegen*, vanaf 29 april 2020 onderzoek naar de verspreiding en de gevolgen van het coronavirus onder dak- en thuislozen; met betrekking tot morbiditeit, mortaliteit en medische zorg.

Doel corona monitor dak- en thuislozen is om inzicht te krijgen in: COVID-19 gerelateerde morbiditeit en mortaliteit: kenmerken, klachten, ziektebeloop en sterfte aan corona bij dak- en thuislozen, zowel voor degenen die op klinische gronden verdacht worden als voor COVID-19 positief getesten.

Methode: Dataverzameling door medisch studenten via een online vragenlijst; ophalen van gegevens verzameld tijdens contacten met dakloze patiënten in straatdokerspraktijken in negen centrumgemeenten.

Resultaten: Rapportages over de voortgang aan VWS, mondeling in mei en juni 2020 en schriftelijk op 24 juli 2020 en 24 augustus 2020.

Op 30 juni 2020 zijn de eerste resultaten van de straatdokers corona gerelateerde contacten met dakloze mensen gepresenteerd tijdens het 6^e Nederlandse Straatdokers Symposium en zijn de opgehaalde lessen in een separaat document van VWS en partners gedeeld.

Na de tussenrapportage aan VWS van 24 augustus 2020 zijn over de periode juli en augustus nog gegevens verwerkt van 40 patiënten uit Amsterdam en 9 uit Rotterdam.

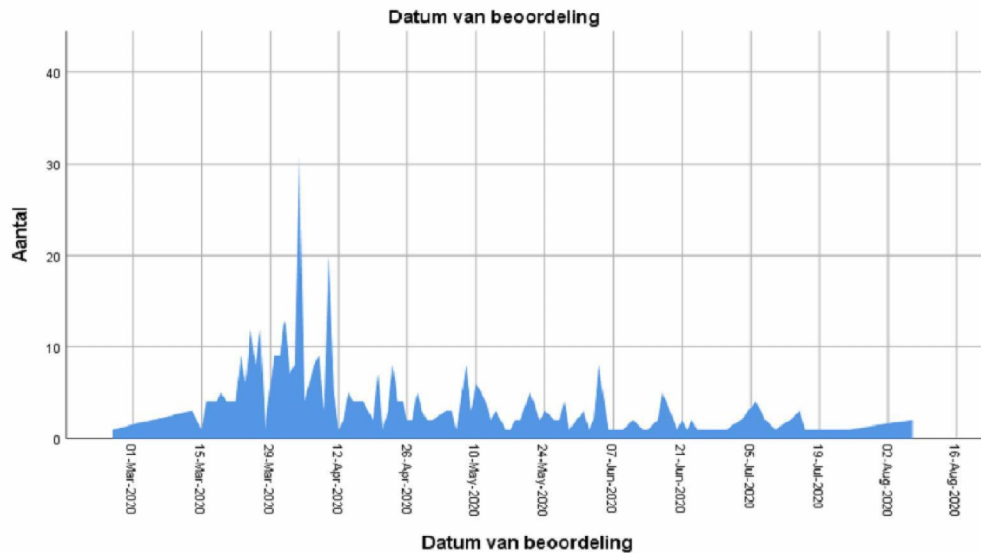
Resultaten van deze 49 patiënten:

• Klinisch niet verdacht	8
• Klinisch verdacht	5 (waarvan 1 test mislukt is en er 2 weggelopen zijn)
• Positief getest	5
• Negatief getest	31
• Ziekenhuis opname	0
• IC opname	0

De analyse van kenmerken, klachten, diagnoses en zorg van alle dakloze patienten tot dusver, inclusief deze 49 patienten, wordt gepresenteerd in de volgende tussenrapportage.

Een eerdere analyse van 394 dakloze patienten is vermeld op de volgende bladzijden.

Resultaten tot en met 16 augustus 2020

1. Covid-19 gerelateerde contacten geregistreerd van 394 dakloze mensen;
2. meeste contacten met straatdokters vonden plaats eind maart tot en met half april 2020; meerderheid is beoordeeld in de nachtopvang of telefonisch vanwege corona gerelateerde klachten (67%) of vanwege contact met verdachte of positief geteste covid-19 (20%). Er zijn vijf kinderen beoordeeld.
- 3.
4. Mediane leeftijd is 45 jaar (spreiding 2-82 jaar), 77% man, 39% NL, 36% van buiten de EU.
5. De helft is verzekerd en heeft een huisarts; ruim een derde is bekend bij de straatdokters.
- 6.
7. Wat betreft de gezondheidsproblemen wordt opgemerkt dat van de meerderheid van de dakloze mensen gegevens beperkt beschikbaar zijn, bijvoorbeeld omdat bij een telefonische beoordeling niet alle bijkomende ziekten zijn uitgevraagd. De volgende percentages geven de aantallen weer bij wie aanwezigheid van het gezondheidsprobleem bekend was. Alcoholverslaving was bekend bij bijna een op de vijf (18%), drugsverslaving bij ruim een kwart (27%), psychiatrie bij bijna een derde (30%) en licht verstandelijke beperking bij een op de twaalf (8%). Bijna een kwart had een chronische aandoening; 5-13% was bekend met longlijden, hart-vaatziekten, hoge bloeddruk, diabetes, HIV en/of kanker.

Positief geteste patiënten (n=31):

84% man, 61% afkomstig buiten de Europese Unie, 19% COPD, 6% diabetes mellitus, 19% hypertensie, 16% overige cardiovasculaire ziekten, 3% respiratoire aandoeningen, 35% overige chronische ziekten, 19% overgewicht.

Voornaamste klacht **verkoudheid**. Opvallend genoeg blijken veel patiënten geen of weinig symptomen te hebben of werden deze niet gemeld. Ook opvallend is het **lagere percentage** van klachten die bij COVID-19 passen ten opzichte van de negatief geteste groep of klinisch verdacht groep (bijvoorbeeld: **hoestklachten, kortademigheid en keelpijn**). Het percentage van patiënten met

koorts is in deze groep wel het hoogste (ten opzichte van mensen die negatief getest zijn of klinisch verdacht). Het grootste gedeelte van de positief geteste patiënten is vervoerd naar een andere locatie. Daarbij zijn patiënten voornamelijk vervoerd naar een noodlocatie door de GGD. De meeste zorgverlening heeft plaatsgevonden op de noodlocatie en opvang (dag- en/of nachtopvang). In de meeste gevallen is isolatie van de patiënt toegepast.

Negatief geteste patiënten (n=136):

76% man, 49% afkomstig uit Nederland, 21% COPD, 10% diabetes mellitus, 12% hypertensie, 11% overige cardiovasculaire ziekten, 8% respiratoire aandoeningen, 25% overige chronische ziekten, 7% overgewicht.

Hierbij kwam verkoudheid veel voor. Hierbij was het percentage **keelpijn** en **hoesten hoger** dan is de positief geteste groep en klinisch verdachte groep. Ook kortademigheid kwam vaker voor dan in de groep die positief getest, maar minder vaak dan in de klinisch verdacht groep.

Klinisch verdachte patiënten (n=94):

71% man, 40% afkomstig uit Nederland, 35% afkomstig uit de Europese Unie, 9% COPD, 4% diabetes mellitus, 10% hypertensie, 7% overige cardiovasculaire aandoeningen, 5% respiratoire aandoeningen, 21% overige chronische ziekten, 3% overgewicht.

Hierbij waren de meest voorkomende symptomen: verkoudheid, hoesten en kortademigheid. Het overgrote deel van de patiënten heeft geen koorts. Verder weinig tot asymptomatisch.

Kenmerken patiënten opgenomen in ziekenhuis, IC of overleden

Patiënten opgenomen in ziekenhuis (1 ziekenhuisopname bijgekomen t.o.v. de vorige keer)

Positief geteste patiënten: 86% is man, 71% afkomstig van buiten de Europese Unie, 29% alcoholverslaving, 43% rookt, 29% drugsverslaving, 29% psychiatrische aandoening, 29% verstandelijke beperking, 43% COPD, 14% hypertensie, 14% andere cardiovasculaire aandoeningen, 14% HIV, 43% overige chronische aandoeningen, 29% overgewicht (0% diabetes, 0% respiratoire aandoeningen en 0% maligniteit).

Voor de symptomen: 29% verkoudheid, 29% reuk- en/of smaakverlies, 43% kortademigheid, 0% keelpijn, 0% hoesten, 14% koorts, 43% vermoeidheid.

Voor de verleende zorg: 57% kreeg geen symptomatische zorg, 14% kreeg pijnstilling/koortswering, 14% kreeg overige longmedicatie.

Negatief geteste patiënten: 73% man, 45% afkomstig uit Nederland, 45% alcoholverslaving, 73% roker, 55% drugsverslaving, 45% psychiatrische aandoening, 55% verstandelijk beperking, 36% COPD, 9% diabetes mellitus, 18% hypertensie, 27% andere cardiovasculaire aandoeningen, 0% HIV, 27% maligniteit, 9% respiratoire aandoeningen, 18% overige chronische aandoeningen, 9% overgewicht.

Voor de symptomen: 27% verkoudheid, 64% kortademigheid, 0% keelpijn, 18% hoesten, 45% koorts, 64% vermoeidheid.

Voor de verleende zorg: 36% kreeg geen symptomatische zorg, 18% kreeg pijnstilling/koortswering, 27% kreeg antibiotica.

Klinisch verdacht: 67% man, 67% afkomstig uit Nederland, 0% alcoholverslaving, 33% roker, 50% drugsverslaving, 67% psychiatrische aandoening, 33% verstandelijke beperking, 33% COPD, 17% diabetes mellitus, 0% hypertensie, 0% HIV, 0% respiratoire aandoeningen, 17% andere cardiovasculaire aandoeningen, 17% overige chronische aandoeningen, 0% overgewicht.

Voor de symptomen: 83% verkoudheid, 17% reuk- en/of smaakverlies, 67% kortademigheid, 0% keelpijn, 50% hoesten, 0% koorts, 33% vermoeidheid.

Voor de verleende zorg: 33% kreeg geen symptomatische zorg, 17% kreeg antibiotica, 17% kreeg overige longmedicatie.

Patiënten opgenomen op de IC (niet veranderd ten opzichte van de vorige keer)

Positief geteste patiënt: zie hieronder (patiënt zowel op IC als overleden)

Negatief geteste patiënten: 2 uit Amsterdam, 1 uit Heerlen. Patiënt uit Heerlen 2x negatief getest, maar opgenomen op IC met klinisch hoog verdacht en ook zo behandeld. Meer informatie over patiënt uit Heerlen niet bekend. Informatie uit Amsterdam: 1 vrouw, 1 man, gemiddelde leeftijd 68. Beide thuisloos, risicofactoren: beide verslaving aan alcohol, roken en drugs. 1 bekend bij psychiatrie, 1 verstandelijk beperkt. Vrouw had COPD. Man hypertensie. Beide HVZ. klachten: kortademigheid en vermoeidheid, geen koorts. Man saturatie 70%, vrouw 92%.

Patiënt opgenomen op de IC en overleden (niet veranderd ten opzichte van de vorige keer)

Positief geteste patiënt: afkomstig uit Amsterdam, thuisloze man van 66 jaar, afkomstig buiten Europese Unie. Verslaafd aan alcohol, rookt en drugsverslaving, psychiatrie en verstandelijk beperkt. Overige risicofactoren COPD en overgewicht. Datum 14 april. Klachten: verkoudheid, kortademigheid, geen koorts, vermoeidheid, onbekend of patiënt hoesten. Verder geen klachten. Saturatie 88%, ademfrequentie van 25, pols 76. Longgeluiden: rhonchi en crepitaties. Patiënt is door ambulance naar ziekenhuis vervoerd, opgenomen op IC-afdeling en met ontslag gegaan van de IC-afdeling naar ziekenhuisafdeling. Een dag na ontslag IC-afdeling overleden.